

Întinde o mână de ajutor!

Șapte copii orfani de mamă și abandonati de tată au nevoie de o casă

Au rămas fără părinți și fără casă. Mama s-a stins din cauza unei boli necruțătoare, iar tatăl i-a abandonat. Cei șapte copii din familia Șaramet au acum nevoie de ajutorul oamenilor pentru a dobândi un acoperiș și o speranță în viitor.

Copiii, dintre care cel mai mare are 19 ani, iar cel mai mic - patru, locuiesc acum în casa mătușii lor din Albinețul Nou, raionul Fălești. Locuința, în care se înghesuie douăsprezece suflete, are numai trei camerețe mici și întunecoase în care lipsesc elementarele condiții de trai.

Angela și Alexandru Nicolaenco, stăpânii casei, cei care au instituit tutela asupra fraților Șaramet, ne spun că ar fi bucuroși să le poată oferi acestor copii toate condițiile necesare, dar că de mai mulți ani nu pot scoate sărăcia din casă. În această familie nimeni nu are un loc stabil de lucru, iar singurul venit este asigurat de ajutorul social. Doi dintre membrii familiei sunt persoane cu nevoie speciale și necesită îngrijiri medicale specializate.

„Situația acestor copii este greu de descris și nu te poate lăsa indiferent. Părăsiți de tată și rămași fără mamă ei trăiesc în niște condiții foarte grele. Trebuie să ne mobilizăm ca să le putem oferi un acoperiș de asupra capului”, ne spune Galina Casian, directorul liceului teoretic Albinețul Vechi.

Sergiu Colesnic, primarul interimar al comunei Albinețul Vechi afirmă că auto-

De acolo de sus, din ceruri, mama acestor copii îi roagă pe îngeri să-i apere de rele. Și ei, protejați de rugăciunea ei, au puteri să creadă că într-o zi vor avea o casă în care să fie din nou fericiți.

ritățile locale au folosit toate posibilitățile pentru a ajuta familia care trece printr-o perioadă extrem de dificilă, însă fondurile prevăzute în bugetul local pentru astfel de scopuri sunt limitate. Ajutoarele acordate de administrație, alocația de care beneficiază copiii sunt insuficiente pentru ca cei șapte orfani să-și recapete un acoperiș și să ducă un trai decent.

Organizația obștească, EveryChild filiala din Moldova, în colaborare cu Compania “Teleradio-Moldova” au lansat o campanie de sensibilizare a opiniei publice și de colectare de fonduri pentru a cumpăra o casă pentru cei șapte copii.

Anatol Mămăligă, manager PR EveryChild Moldova, menționează că orice om cu suflet mare poate face o donație în contul: **Banca de economii fil. N 28 Fălești, BECOMD 2x 648.C/B 280 96484 988, Cont de transfer 986364, Tutore Nicolaenco Angela.**

Casa urmează a fi procurată în aceeași comunitate, în așa fel încât copiii familiei Șaramet să nu fie ruși de rude și prieteni. Persoanele care doresc să facă donații fie sub formă bănească sau materiale de uz casnic pot suna și la telefonul Primăriei comunei Albinețul Vechi, 0259 70336, asistent social Maria Chelianu.

Serviciul de asistență parentală profesionistă își sporește forțele la Călărași

Reforma sistemului de îngrijire a copilului este imposibil de realizat în lipsa unor servicii sociale care să corespundă intereselor micilor cetățeni. Urmând acest deziderat, autoritățile locale din Călărași vor angaja în viitorul apropiat 20 de asistenți parentali profesioniști care vor avea menirea să faciliteze reintegrarea socială a copiilor dezinstițuționalizați.

O decizie în acest sens a fost aprobată de comitetul local de conducere al proiectului „Asigurarea dreptului copilului la familie și protecția lui de violență, abuz și neglijare”, implementat de EveryChild Moldova cu suportul USAID. Raionul Călărași este unul dintre cele trei raioane-pilot ale proiectului.

Potrivit lui Vasile Timofti, vicepreședintele raionului Călărași, „În afară de dezvoltarea serviciului de asistență parentală profesionistă, se pune accentul și pe deschiderea unor noi case de copii de tip familial, pe lângă cele câteva care există deja în localitățile raionului. În prezent se află pe rol 15 dosare depuse de familiile care vor să presteze acest tip de serviciu, nou pentru raionul nostru. Totodată, se caută în permanență posibilități pentru sprijinul familiilor cu grad înalt de risc de abandon. Se intervine în special acolo unde sărăcia ar putea fi cauza separării copilului de familie, părinții fiind ajutați să-și crească și să-și educe copiii acasă”.

Rezultatele reformei Tot mai puțini copii în internate

Numărul copiilor instituționalizați în instituțiile de tip rezidențial, subordonate Ministerului Educației s-a redus cu circa 40 la sută comparativ cu anul 2007, când a demarat reforma sistemului rezidențial.

Astfel, în anul 2007 în cele 63 instituții rezidențiale erau circa 10,500 copii, iar la finele anului 2010 în cele 53 de instituții existente erau plasați 5813 copii.

Reducerea s-a realizat pe contul faptului că din numărul total de copii, circa 520 au fost reintegrați în familia biologică sau cea extinsă, alți 82 de copii fiind plasați în asistență parentală profesionistă sau în case de copii de tip familial, iar circa 4580 copii au absolvit instituțiile.

Potrivit lui Valentin Crudu, șef Direcție învățământ preșcolar, primar și secundar general la Ministerul Educației, în perioada 2007-2010 au fost închise 8 instituții de tip rezidențial, iar o instituție de acest tip a fost transformată.

În scopul optimizării rețelei instituțiilor rezidențiale, patru instituții de acest tip au fost transmise cu titlu gratuit din subordinea Ministerului Educației în pro-

prietatea unităților administrativ-teritoriale. Este vorba despre școala-internat specială pentru copii cu restanțe de poliomielită și paralizie cerebrală, (or. Ialoveni), școala de tip-internat pentru copii orfani și rămași fără îngrijirea părinților, or. Ungheni, școala de tip-internat pentru copii orfani și rămași fără îngrijirea părinților, s. Napadova, r-nul Florești, școala-internat auxiliară din or. Mărculești, r-nul Florești.

Actualmente, o altă instituție de tip rezidențial - casa de copii din s. Cernoleuca, raionul Dondușeni este în proces de lichidare. Toți copiii din această instituție au fost reintegrați în familia biologică/extinsă sau plasați în servicii alternative instituționalizării.

Actualmente în republică există 26 de școli auxiliare, 15 gimnazii internat, 7 școli speciale, 3 școli sanatoriale și 2 case de copii.

Evaluarea a demonstrat – locul copiilor din școala auxiliară e în comunitate

Comitetele locale de conducere ale proiectului „Asigurarea dreptului copilului la familie și protecția lui de violență, abuz și neglijare”, implementat de EveryChild Moldova cu suportul USAID, s-au întrunit în perioada 8-10 iunie în raioanele Călărași, Fălești și Ungheni.

La ședința comitetului din raionul Călărași s-a discutat despre rezultatele evaluării copiilor din școala auxiliară din Călărași precum a și familiilor acestora.

Elena CHITOROAGĂ,
specialist principal în protecția familiilor cu copii în situații de risc, raionul Călărași

La momentul evaluării în școala auxiliară erau plasați 71 copii. Asistentul social a constatat că în majoritatea dosarelor lipsesc mai multe acte – concluzia comisiei pentru copilul aflat în dificultate, actul de evaluare a condițiilor de trai a copilului și ordinul de înmatriculare în instituție. Doi elevi s-au aflat mai mulți ani în instituție fără a le fi perfectate adeverințele de naștere.

Rezultatele evaluării ne permit să afirmăm că de cele mai dese ori motivele pentru care copiii au ajuns în instituție sunt: delăsarea pedagogică, proveniența din familiile socialmente vulnerabile, divorțul părinților, problemele de sănătate ale părinților, la care se mai pot adăuga - lipsa de informare și educare a părinților, limitarea accesului la servicii medicale și sociale de bază, atitudini și comportamente discriminatorii ale pedagogilor din comunități față de acești copii.

Un caz relevant este cel a doi frați care au ajuns la școala auxiliară pentru că mama nu a plătit cotizația lunară pentru școală.

Cu regret, trebuie să constatăm că au existat și cazuri când nu s-a ținut cont de consimțământul părintelui de a plasa copilul în școala auxiliară. În unele situații deciziile de instituționalizare vin numai din partea profesorilor din localitate.

În urma discuțiilor cu copiii s-a stabilit că majoritatea au stat în ultima bancă în școala din comunitatea lor. Deși au condiții extrem de grele acasă, copiii își doresc să locuiască împreună cu părinții lor.

În context, vom menționa că majoritatea copiilor provin din familii socialmente vulnerabile, cu condiții precare de trai, în care unul sau ambii părinți nu sunt angajați în câmpul muncii, venitul familiei fiind unul ocazional. În urma evaluării condițiilor de trai s-a constatat că patru familii nu dispun de spațiu locativ propriu, locuind la gazdă.

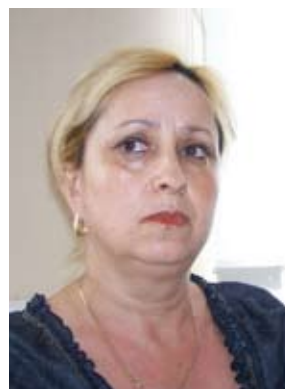
Lilia ELISEI, psiholog-evaluator

Fiecare al treilea copil din școala auxiliară din Călărași are o rețineră în dezvoltarea psihică și anume - prezintă dificultăți de analiză, vocabular sărac etc. În celelalte 60 la sută dintre cazuri profilul psihosentimental al copiilor prezintă o delăsare pedagogică - pasivitate intelectuală, interes cognitiv redus. Scopurile pe care le au acești copii sunt lipsite de ambiție, unele dintre acestea fiind imature. De remarcat că toți își doresc să devină șoferi sau bucătărese. Nici unul dintre ei nu se poate autoaprecia, le este rușine și consideră că nu au ce spune despre ei înșiși. Le este dificil să argumenteze propria părere, faptele și acțiunile.

Din numărul total de copii, 22 sunt cu rețineră în dezvoltarea psihică, alți 43 au o delăsare socio-pedagogică. În instituție nu sunt mai mult de șase copii care au rețineră moderată sau severă în dezvoltare și nu este corect ca pentru ei să activeze o școală cu un număr atât de mare de copii.

Elena ROTARU,
specialist principal în asistența mamei și a copilului din Călărași

În urma evaluării copiilor de către medic s-a constatat că 12 copii au grad de invaliditate, dintre care 8 copii au retard mintal moderat, doi copii – retard mintal sever, un copil are viciu cardiac și un copil - paralizie cerebrală infantilă. Ceilalți copii au fost diagnosticați cu retard mintal ușor însă acest lucru nu a fost documentat.

Concluzia este că majoritatea copiilor pot fi integrați în școala generală cu ajutorul cadrului didactic de sprijin cu reintegrarea ulterioară în familia biologică.

Majoritatea copiilor nu corespund statutului instituției, care presupune instruirea copiilor cu retard mintal. Din numărul total de copii doar 15 la sută corespund statutului, ceilalți trebuie să meargă în școlile din comunitate și să trăiască împreună cu părinții lor.

Proiectului “Prevenirea separării copiilor de familie, de violență, abuz, neglijare și exploatare” a ajuns la final

EveryChild Moldova și partenerii săi naționali și locali au făcut zilele trecute totalurile proiectului “Prevenirea separării copiilor de familie, de violență, abuz, neglijare și exploatare”, implementat cu sprijinul UNICEF.

Potrivit Danielei Mămăligă, director de programe la EveryChild Moldova, proiectul a avut drept scop consolidarea capacității sistemului de protecție socială din raioanele Ungheni și Fălești în realizarea unei abordări complexe a necesităților copiilor vulnerabili și familiilor acestora pentru servicii sociale calitative, inclusiv pentru un sistem de prevenire a separării de familie și de protecție a copiilor lipsiți de îngrijirea părintească.

Proiectul a inclus reorganizarea a trei scoli auxiliare din raioanele Fălești și Ungheni, precum și dezvoltarea serviciilor comunitare care să asigure creșterea copilului în familie sau într-un mediu apropiat acesteia.

La nivel național, EveryChild a conlucrat preponderent cu Ministerul Educației și Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei pentru a consolida sistemul național de protecție a copilului, a dezvolta și îmbunătăți politicile sociale, dar și educaționale care să asigure prevenirea separării copiilor de familie și reintegrarea în școli și comunitate a celor aflați în sistemul rezidențial de îngrijire. De asemenea a fost consolidate capacitățile ambelor ministere în comunicare, astfel asigurând parteneriatul principalilor constituenți ai reformei și aplicarea unei viziuni unice în acest context.

La nivel local proiectul a consolidat capacitățile autorităților publice locale din Ungheni și Fălești, oferind suportul practic în implementarea și integrarea serviciilor sociale în sistemul local de prestare a serviciilor. Totodată, au fost îmbunătățite capacitățile autorităților în planificare strategică și evaluare a impactului serviciilor asupra copiilor și familiilor.

Reintegrarea copiilor în familie – o investiție în viitor

Larisa BUBNOVA, specialist în problemele familiei cu copii în situație de risc, raionul Ungheni.

În raionul Ungheni proiectul de reformă a inclus reorganizarea școlii auxiliare din Sculeni și reintegrarea copiilor instituționalizați în familiile biologice și cele extinse. De remarcat că reintegrarea copiilor fost precedată de un

amplu proces în care au fost implicați atât copiii și părinții lor, cât și școala și comunitatea în general. După revenirea copilului acasă fiecare familie este monitorizată. Acum, la câteva luni de la reintegrarea copiilor, putem afirma că relațiile dintre ei și ceilalți membri ai familiei sunt destul de bune, în majoritatea cazurilor. Copii sunt fericiți că au revenit acasă și locuiesc împreună cu părinții și frații lor.

În majoritatea cazurilor reușita incluziunii copiilor depinde de nivelul de implicare a cadrului didactic de sprijin și a asistentului social comunitar. Din păcate, trebuie să constatăm că au fost cazuri de neimplicare a cadrului didactic de sprijin, cauza principală fiind lipsa remunerării. Au existat și situații când nu toți asistenții sociali comunitari cunoșteau situația copiilor reintegrați.

E mai ușor a preveni instituționalizarea decât a repara consecințele acesteia

*Olga RĂILEAN, asistent social
Centrul pentru protecția copilului,
Fălești*

Din 103 copii care erau instruiți în școlile auxiliare din Fălești 65 aveau frați și surori, iar 28 de copii aveau frați în aceeași instituție. Acest fapt denotă tendința plasării copiilor din familiile numeroase în aceeași instituție. Astfel, dacă unul dintre copii era plasat în

internat ceilalți frați tradițional deveneau beneficiarii instituției.

În 85 de cazuri motivul plasării copilului în instituția rezidențială a fost sărăcia familiei. În alte 30 de cazuri copilul a ajuns în instituție din cauza că părinții făceau abuz de alcool. De remarcat că numai în 25 de cazuri motivul instituționalizării a fost retardul mintal al copilului.

Școala auxiliară din Albinețul Vechi a fost lichidată la 25 iunie 2010 prin Decizia Consiliului raional Fălești. Copiii de la această instituție au fost transferați în școala auxiliară Socii Noi, cu predare în limbă rusă.

Până la data de 1 mai 2011, din numărul total de copii 40 au fost reintegrați în familia biologică, 4 copii plasați sub tutelă.

Dintre cei 38 copii rămași în școala auxiliară Socii Noi, 15 sunt absolvenți. În prezent se caută soluții pentru reintegrarea celorlalți copii.

În urma evaluării situației copiilor din cele două instituții se profilează următoarele concluzii: lipsa serviciilor sociale din cadrul instituțiilor, durata mare a plasamentului a condus la întreruperea relației copilului cu familia, deteriorarea atașamentului copil-părinte. Echipa de proiect a constatat că reîntoarcerea, revenirea copiilor în familie și comunitate necesită investiții mult mai mari decât investițiile în prevenire: servicii la nivel de comunitate (gradiniță, școală, centre de zi), program educațional nediferențiat.

Legislația națională în domeniul protecției copilului va fi racordată la standardele internaționale

Politicile și practicile de protecție a copiilor rămași fără îngrijire părintească vor fi ajustate la standardele prevăzute de Liniile Directoare ONU pentru Îngrijirea Alternativă a Copiilor, adoptate de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la cea de-a 20-a aniversare a Convenției cu privire la drepturile copilului. Reforma se va efectua în cadrul proiectului „Asigurarea dreptului copilului la familie și protecția lui de violență, abuz și neglijare”, implementat de EveryChild Moldova cu suportul USAID.

Una din primele concluzii ale grupului de lucru pentru reviziunea legislației, întrunit recent, este că multe acte normative și legislative conțin norme contradictorii în privința protecției copilului.

Grupul, constituit din specialiști din cadrul autorităților publice centrale: Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Educației, Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, reprezentanți ai societății civile, mediului academic revizui legislația primară și secundară în vigoare și practicile dezvoltate în vederea ajustării/modificării acestora în conformitate cu prevederile Liniilor Directoare.

Potrivit Vioricăi Dumbăveanu, șef de direcție în cadrul Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, în baza rezultatelor analizei legislației, experții vor elabora un Plan de acțiuni pentru implementarea în Republica Moldova a Liniilor Directoare ONU cu privire la îngrijirea alternativă a copilului.

55 de acte juridice naționale - analizate minuțios

Procurorul Iurie Perevoznic, a menționat că au fost selectate pentru analiză 55 de acte juridice naționa-

le, considerate ca având importanță pentru ocrotirea copiilor rămași fără îngrijire părintească.

Perevoznic a menționat că o importanță deosebită trebuie acordată Legii privind drepturile copilului, care este Legea de bază ce stabilește statutul juridic al copilu-

lui. Potrivit expertului, legea ar trebui să cuprindă definiții ai unor termeni cum ar fi de exemplu, ”copii în dificultate”, pentru care legislația nu dă o definiție clară, sau dezvoltarea principiului ”interesului superior al copilului”.

Perevoznic a relevat, între altele, că este necesar de a fi revăzute și unele prevederi din Codul familiei, care mai mențin accentul pe instituționalizare, asta deoarece Liniile Directoare ONU indică îngrijirea rezidențială ca o formă excepțională și temporară.

„Este binevenită o reglementare expresă care să asigure menținerea obligației și responsabilității părinților decăzuți din drepturile părintești de a asigura și ulterior întreținerea copilului. Actualmente după recunoașterea ca și decăzuți din drepturile părintești, părinții practic sunt lăsați în pace, în timp ce ar trebui să se intensifice lucrul cu ei”, a mai spus Iurie Perevoznic.

Liniile Directoare ONU pentru Îngrijirea Alternativă a Copiilor au fost adoptate de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la cea de-a 20-a aniversare a Convenției cu privire la drepturile copilului.

Republica Moldova este una dintre primele țări din regiune care își propune să se ralieze la prevederile acestui document internațional.

Serviciul de asistență psihopedagogică – În ajutorul profesorilor și copiilor

Ministerul Educației a propus direcțiilor generale de Învățământ, Tineret și Sport să creeze un serviciu de asistență psihopedagogică. Potrivit lui Valentin Crudu șef Direcție învățământ preșcolar, primar și secundar general la Ministerul Educației serviciul va avea drept scop asigurarea și respectarea drepturilor copiilor la dezvoltare, educație, protecție, integrare în comunitate și socializare.

Beneficiari ai serviciului de asistență psihopedagogică vor fi copiii cu vârste până la 18 ani, aflați în dificultate de dezvoltare, cunoaștere, învățare, etc., precum și familiile acestora. Serviciile de asistență psihopedagogică vor fi adresate, de asemenea specialiștilor care lucrează cu copiii aflați în dificultate, instituțiilor de învățământ, autorităților publice locale, instituțiilor medicale, serviciilor sociale etc.

Evaluarea copiilor se va realiza în baza principiului multidisciplinarității, în domeniile psihologic, pedagogic și social, cu antrenarea specialiștilor calificați. La acest proces vor participa părinții sau reprezentanții legali ai copilului. Rezultatele evaluării complexe și multidisciplinare vor sta la baza elaborării unui plan/program individual de asistență psihopedagogică.

În funcție de rezultatele evaluării și de necesitățile identificate serviciul va stabili forma de incluziune și va referi copilul la serviciile și instituțiile specializate.

Serviciul va organiza și alte activități de sprijin, consiliere, educare pentru persoanele care au în îngrijire copii: părinții sau reprezentanții legali, alte persoane.

Un alt scop al serviciului este elabo-

rarea, promovarea și implementarea programelor de prevenire a intrării copiilor în situații de dificultate, respectiv a instituționalizării.

Serviciul va fi finanțat din bugetul raional/municipal, din donații, granturi, alte surse, conform legislației în vigoare.

Existența unui serviciu specializat ar soluționa mai multe probleme

Elena GONȚA,
șef-adjunct al direcției generale învățământ, tineret, sport,
raionul Călărași

Deschiderea unui serviciu psihopedagogic pe lângă direcția de învățământ este o necesitate. Colegii mei din cadrul direcției dar și cadrele didactice din instituțiile de învățământ din raionul Călărași consideră oportună existența unui serviciu care s-ar ocupa de problemele copiilor pe dimensiunea psihopedagogică. La ziua de astăzi, potrivit statelor de personal nu în toate instituțiile de învățământ există psihologi școlari. Astfel de specialiști sunt necesari în fiecare școală, dar, ținând cont de realitățile economice ale țării noastre, nu ne putem permite să avem un serviciu psihologic în fiecare unitate de învățământ. Sunt sigură

că această lacună poate fi compensată prin deschiderea în cadrul direcțiilor raionale de învățământ a unui centru de psihopedagogie care s-ar ocupa de acordarea asistenței psihopedagogice atât elevilor, cadrelor didactice, cât și părinților. Această structură ar trebuie să fie una mobilă, aflându-se pe tot parcursul săptămânii în instituțiile de învățământ. Concuziile pe care ni le-ar putea oferi această comisie ar fi foarte necesare și benefice pentru elaborarea de programe în baza cărora direcțiile de învățământ, direcțiile școlare ar organiza în continuare activitatea metodică cu diriginții.

„Fiecare copil are dreptul să învețe în școala din localitatea unde s-a născut, și nu în internat de tip închis”

Interviu cu Valentin CRUDU, șef Direcție învățământ preșcolar, primar și secundar general, Ministerul Educației

- Strategia Națională pentru reforma sistemului rezidențial de îngrijire a copilului parcurge al patrulea an de implementare. Care sunt rezultatele obținute până la etapa actuală?

- În decurs de patru ani Ministerul Educației, în comun cu partenerii săi, a efectuat mai multe activități prevăzute în planul de acțiuni de reformă a sistemului rezidențial. Cel mai îmbucurător și mai de succes rezultat este că numărul de copii aflați în acest sistem rezidențial închis a scăzut cu 40 la sută. Un motiv justificat de mândrie este faptul că până la acest moment 480 de copii au fost reintegrați în familiile lor. În perioada de referință au fost create mai multe servicii alternative pentru îngrijirea copilului și au fost deschise mai multe centre de plasament temporar. Republica Moldova încearcă să racordeze legislația națională la cea internațională, inclusiv în domeniul educației și cea de protecție socială a copilului. În acest context, cel mai important deziderat este reforma sistemului rezidențial.

- Reforma presupune că mai mulți copii care au stat ani la rândul în instituții de tip închis, departe de familie vor reveni în comunitate. Cât de pregătite sunt școlile să-i întâmpine pe acești copii? La ce etapă se află implementarea principiului de educație incluzivă?

- Pentru asigurarea condițiilor de incluziune a copiilor dezinstiționalizați, precum și școlarizarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în instituțiile de învățământ general, Ministerul Educației a

aprobat un ordin care conține prevederi referitoare la delimitarea atribuțiilor la nivel central și teritorial privind asigurarea condițiilor de incluziune a copiilor dezinstiționalizați din învățământul rezidențial, precum și de școlarizare a copiilor cu cerințe educaționale speciale în instituțiile de învățământ general.

Atunci când vorbim despre dezvoltarea educației incluzive avem în vedere asigurarea dreptului egal la educație pentru toți copiii. Aceasta înseamnă că fiecare copil din Republica Moldova, indiferent de statut, gen sau etnie are dreptul să fie educat în școala din localitate, unde s-a născut și nu în instituții separate, de tip rezidențial. În acest

sens, Ministerul Educației a elaborat Programul național privind dezvoltarea educației incluzive care va permite integrarea tuturor copiilor, inclusiv și a celor cu nevoi speciale în sistemul educațional.

Concepția educației incluzive a fost definitivată pe parcursul anului 2010. De asemenea, a fost elaborat proiectul Codului Educației, care conține prevederi referitoare la educația incluzivă.

- Care sunt obiectivele reformei sistemului rezidențial pentru perioada următoare?

- Pe parcursul anului 2011 eforturile noastre se vor concentra pe dezinstiționalizarea și reintegrarea socială a copiilor care se află astăzi în îngrijire rezidențială.

Ministerul Educației în parteneriat cu ONG-urile: EveryChild, Copil, Comunitate, Familie Moldova, A.O. LUMOS și cu suportul UNICEF a extins reforma sistemului rezidențial de îngrijire a copilului în câteva școli auxiliare din raioanele Fălești, Ungheni, Călărași și Florești.

Pentru perioada următoare ne propunem implementarea Planului Cadru de Transformare a sistemului rezidențial de îngrijire a copilului prin implicarea activă a actorilor de la nivel local, ONG-urilor și identificarea noilor parteneriate și resurse. Ne propunem să ne concentrăm atenția asupra promovării proiectului Concepției Educației Incluzive și elaborării Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia. Unele componente ale acestui Plan de acțiuni se vor axa pe dezvoltarea cadrului legal și normativ privind educația incluzivă și pe consolidarea capacităților specialiștilor în domeniu.

- Vă mulțumim pentru interviu.

Principiu inovativ de finanțare – „BANII URMEAZĂ COPILUL”

Identificarea mecanismelor de redirecționare a mijloacelor bănești de la îngrijirea rezidențială spre noul set de servicii comunitare și familiale este unul din obiectivele Proiectului „Asigurarea dreptului copilului la familie și protecția lui de violență, abuz și neglijare.”

Actualmente, resursele planificate pentru servicii sociale adresate copiilor sunt direcționate, în mare parte, către instituțiile rezidențiale. Ani la rând, statul continuă să cheltuiască sume enorme pentru întreținerea unui sistem incapabil să pregătească copii pentru viață, pentru integrare socială.

În urma reformei, un principiu inovativ de finanțare, numit “banii urmează copilul”, va fi aplicat în cazul alocației sociale oferite orfanilor și copiilor rămași fără ocrotire părintească.

Potrivit Alei Scalschi, consultant în finanțe publice, EveryChild, aplicarea acestui principiu va contribui la susținerea financiară a familiilor în dificultate, a asistenților parentali profesioniști și a altor servicii pentru copii. Mijloacele financiare care au fost utilizate pentru finanțarea instituțiilor rezidențiale ar trebui utilizate pentru susținerea următoarelor servicii:

Sprijin familial pentru copii (reintegrați); Integrarea copiilor dezinstituționalizați în școli de cultură generală prin dezvoltarea educației incluzive; Incluziunea în școlile de cultură generală; Asistența parentală profesionistă.

Elaborarea unei metode de redistribuire a mijloacelor financiare de la sistemul rezidențial către sistemul de servicii sociale se va produce în câteva etape. În primul rând, vor fi evaluate costurile serviciilor care sunt necesare copiilor care vor fi reintegrați în familie. Vor fi luate în calcul câteva tipuri de servicii: medicale, educaționale și sociale. În afară de evaluarea financiară a instituțiilor rezidențiale, specialiștii Proiectului vor efectua o analiză a costurilor pe care le implică serviciile sociale dezvoltate în cele trei raioane-pilot ale Proiectului –Ungheni, Călărași și Fălești, pe fiecare categorie în parte.

În baza tuturor evaluărilor, experții vor elabora un set de propuneri legislative privind mecanismele financiare care trebuie să funcționeze pentru sistemul de protecție socială a familiei și copilului.

Estimările arată că, astăzi, costul întreținerii unui copil într-o instituție rezidențială poate ajunge și la 40.000 lei. În același timp, costurile directe pentru întreținerea unui copil într-o instituție rezidențială sunt foarte modeste, deoarece cele mai mari sume din bugetul unei instituții se consumă pentru întreținerea clădirilor și pentru plata salariilor.

Întreținerea unui copil într-o instituție rezidențială necesită un cost de câteva ori mai mare decât alocațiile acordate școlilor din comunitate.

Estimările arată că, astăzi, costul întreținerii unui copil într-o instituție rezidențială poate ajunge și la 40.000 lei. În același timp, costurile directe pentru întreținerea unui copil într-o instituție rezidențială sunt foarte modeste, deoarece cele mai mari sume din bugetul unei instituții se consumă pentru întreținerea clădirilor și pentru plata salariilor.

